

**ΠΩΣ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΕΤΕ ΤΟ «ΠΡΑΣΙΝΟ ΞΕΠΛΥΜΑ»
(«GREENSWASHING») ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ
ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ**

ΕΝΑ ΕΦΙΑΛΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Ένας γίγαντας λιανικής ήταν στις ειδήσεις. Η φήμη του, τα έσοδά του και το ενδεχόμενο δικαστικών διαφορών ήταν όλα σε κίνδυνο. Οι ομάδες βιωσιμότητας είχαν επενδύσει χρόνο και πόρους σε ένα νέο σύστημα παρακολούθησης της αλυσίδας εφοδιασμού και επρόκειτο να βγουν στην αγορά με μια "πράσινη" σειρά προϊόντων στα καταστήματα λιανικής πώλησης ενδυμάτων τους. Όμως, αμέσως μετά την κυκλοφορία, άρχισαν να λαμβάνουν διαμαρτυρίες από περιβαλλοντικούς ακτιβιστές, και στη συνέχεια από τα κύρια μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Τα πρωτοσέλιδα των ειδήσεων ανακοίνωσαν ότι τα "πράσινα" ρούχα δεν διέφεραν σε τίποτα από τα υπόλοιπα ρούχα στα καταστήματα λιανικής της εταιρείας. Είχαν το ίδιο αποτύπωμα άνθρακα, την ίδια χρήση νερού, την ίδια εργασιακή προέλευση. Οι επικριτές έκαναν λόγο για ξεκάθαρη περίπτωση «πράσινου ξεπλύματος» ("greenwashing"), κατηγορώντας την εταιρεία ότι αθέτησε την υπόσχεση που έφερε το σήμα της. Σε σύντομο χρονικό διάστημα ακόμη και οι εσωτερικοί παράγοντες της εταιρείας άρχισαν να συμφωνούν.

Η εν λόγω εταιρεία ακύρωσε την εκστρατεία μάρκετινγκ, μη μπορώντας να υπερασπιστεί τους πράσινους ισχυρισμούς της. Στη συνέχεια, άλλαξε την ετικέτα ολόκληρης της σειράς ρούχων. Οι συνέπειες συνεχίζουν να εκτυλίσσονται, καθώς η διεθνής μάρκα λιανικής πώλησης βρίσκεται αντιμέτωπη με συνεχή απώλεια πελατών, δικαστικές διαφορές και ζημιά στη φήμη της.

Οι συνέπειες αυτές θα μπορούσαν - και θα έπρεπε - να έχουν εύκολα αποφευχθεί. Κατωτέρω, παρουσιάζουμε τρόπους προκειμένου να μετριασθεί ο κίνδυνος του greenwashing.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ GREENWASHING;

Το [Ινστιτούτο Εταιρικών Χρηματοοικονομικών](#) (Corporate Finance Institute - CFI) αναφέρει ότι το greenwashing είναι "όταν η διοικητική ομάδα ενός οργανισμού κάνει ψευδείς, ανυπόστατες ή ευθέως παραπλανητικές δηλώσεις ή ισχυρισμούς σχετικά με τη βιωσιμότητα ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας ή ακόμη και σχετικά με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες σε ευρύτερο πλαίσιο".

ΤΟ GREENWASHING ΔΙΑΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΕ 4 ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

1. Παράλειψη 2. Παραπλάνηση 3. Ανακρίβεια 4. Αδυναμία σύγκρισης

1. Παράλειψη. Η παράλειψη βασικών πληροφοριών ή περιεχομένου. Για παράδειγμα, μια εταιρεία πανηγυρίζει για την εκπαίδευσή της σε θέματα διαφορετικότητας, ενώ παραλείπει στοιχεία σχετικά με την εκπροσώπηση των ατόμων με αναπηρία και τις προσπάθειες για πρόοδο, επιδεικνύοντας έλλειψη διαφάνειας σχετικά με τις γυναίκες και τις μειονότητες σε διοικητικούς και διευθυντικούς ρόλους.

2. Παραπλάνηση. Το να δίνει κάποιος τη λανθασμένη εντύπωση της κατάστασης ή της προόδου. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την μετατόπιση των δραστηριοτήτων που απαιτούν άνθρακα στην αλυσίδα εφοδιασμού, ώστε να απομακρυνθούν από την άμεση ευθύνη της εταιρείας. Αυτό όχι μόνο είναι παραπλανητικό, αλλά συνιστά ούτως ή άλλως υποχρέωση των εταιρειών [να γνωρίζουν τους προμηθευτές τους](#) και να δημοσιοποιούν και τις δικές τους εκπομπές.

3. Ανακρίβεια. Η παρουσίαση ανακριβών δεδομένων, ακόμη και αν αυτό δεν είναι σκόπιμο. Στα αρχικά στάδια μιας στρατηγικής ESG, οι εκτιμήσεις είναι απαραίτητες, ενόσω τίθενται σε εφαρμογή τα συστήματα παρακολούθησης. Οι εσωτερικές ομάδες μπορεί να μπουν στον πειρασμό να κάνουν κάποιες παρακάμψεις για να καταλήξουν σε μια μέτρηση, ειδικά όταν αυτή είναι ευνοϊκή για την εταιρεία.

4. Αδυναμία σύγκρισης. Όταν δεν υπάρχει πρότυπο για να συγκριθεί. Υπάρχουν πολλά πρότυπα μέτρησης, όπως η [πρωτοβουλία υποβολής εκθέσεων απολογισμού σε παγκόσμιο επίπεδο](#) (Global Reporting Initiative - GRI) ή ο [οργανισμός λογιστικών προτύπων για τη βιωσιμότητα](#) (Sustainability Accounting Standards Board - SASB). Η χρήση τυποποιημένων ορισμών και μεθοδολογιών διασφαλίζει τη συνοχή μεταξύ εταιρειών και κλάδων. Δίνει επίσης σε έναν οργανισμό τη δυνατότητα να αυτό-αξιολογείται διαχρονικά αλλά και σε σχέση με προηγούμενες περιόδους, αποφεύγοντας την περαιτέρω παγίδα να δημοσιοποιεί δεδομένα που είναι ευνοϊκά σε μια περίοδο και να μην τα δημοσιοποιεί σε μια άλλη περίοδο, όταν δεν είναι πλέον ευνοϊκά.

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΟ GREENWASHING ΚΑΙ ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ;

Ορισμένες περιπτώσεις greenwashing προέρχονται από διογκωμένους διαφημιστικούς ισχυρισμούς. Ορισμένοι όροι, όπως φυσικός, πράσινος, βιώσιμος και φιλικός προς το περιβάλλον, δεν ρυθμίζονται και τα προϊόντα με περιβαλλοντικούς χαρακτηρισμούς κατακλύζουν τα ράφια όλων των σούπερ μάρκετ, συχνά [ξεπερνώντας σε πωλήσεις τα συνηθισμένα προϊόντα](#).

Οι ισχυρισμοί του μάρκετινγκ μπορούν να βλάψουν την «κοινωνική άδεια» λειτουργίας μιας εταιρείας, αλλά η επίσημη υποβολή εκθέσεων και οι τεχνικοί ισχυρισμοί αυξάνουν ακόμη περισσότερο τον κίνδυνο του greenwashing. Η υποβολή εκθέσεων σχετικά με θέματα ESG και βιωσιμότητας εκθέτει τις εταιρείες σε βαθύτερο έλεγχο και κριτική. Παρ'όλα αυτά, δεν είναι αξιόπιστη κάθε καταγγελία για greenwashing ούτε έχει ο κάθε ισχυρισμός αλυσιδωτές συνέπειες. Αλλά όταν συμβαίνει κάτι τέτοιο, οι εταιρείες αντιμετωπίζουν προβλήματα σε τρεις βασικούς τομείς:

- **Φήμη:** Βλάβη της εικόνας και της αξιοπιστίας της εταιρείας. Για πολλές εταιρείες, η ικανότητά τους να παράγουν έσοδα συνδέεται με την αξία της μάρκας -αναγνωρισιμότητάς τους, την εύνοια και την πιθανότητα οι πελάτες να συστήσουν την μάρκα αυτή και σε άλλους. Η αξία αυτή μπορεί να υποστεί μεγάλο πλήγμα όταν μια μάρκα συνδέεται με greenwashing. Αυτό βλάπτει την αξιοπιστία της εταιρείας και μπορεί να διαβρώσει την κοινωνική άδεια λειτουργίας της.
- **Ρύθμιση:** Ο κίνδυνος παραβίασης του νόμου. Το greenwashing μπορεί να εκθέσει μια εταιρεία σε νομοθετικές παραβάσεις σε κρατικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Καθώς τα θέματα ESG και βιωσιμότητας αποκτούν μεγαλύτερη σημασία, οι κανόνες εξελίσσονται και μπορεί να είναι δύσκολο να συμβαδίσει κανείς με το τι είναι αποδεκτό, τόσο στους τομείς της υποβολής εκθέσεων για θέματα ESG όσο και στον τρόπο με τον οποίο οι τράπεζες και οι επενδυτικές εταιρείες χαρακτηρίζουν τα κεφάλαια ESG.
- **Οπισθοδρόμηση:** Υποχώρηση της δυναμικής μιας εταιρείας στον τομέα των θεμάτων ESG. Οι ισχυρισμοί περί greenwashing μπορεί να αποτελέσουν παράγοντα απώλειας δυναμικής για τις στρατηγικές βιωσιμότητάς της. Είναι αρκετά δύσκολο να επιτευχθεί η συμμετοχή και η ευθυγράμμιση για να μοιραστεί κανείς τους στόχους, την πρόοδο και τις ιστορίες σε θέματα ESG. Οι κατηγορίες για greenwashing μπορούν να επιβραδύνουν την πρόοδο της στρατηγικής βιωσιμότητας μιας εταιρείας, μερικές φορές πηγαίνοντας τις ομάδες πίσω για μήνες ή χρόνια.

Οι εταιρείες μπορεί να μπουν στον πειρασμό να αποφύγουν κάθε είδους προληπτική κοινοποίηση. Όμως υπάρχουν πάρα πολλά [επιχειρηματικά οφέλη](#) από την προτεραιοποίηση των θεμάτων ESG. Και ακόμη και αν δεν αποτελεί προτεραιότητα για μια εταιρεία, είναι πιθανό να αποτελεί προτεραιότητα για τους ανταγωνιστές της. Τα ενδιαφερόμενα μέρη απαιτούν επίσης εταιρική βιωσιμότητα και υπευθυνότητα. Οι επενδυτές χρησιμοποιούν παράγοντες ESG στη λήψη αποφάσεων, οι καταναλωτές θέλουν να γνωρίζουν για τις μάρκες που αγοράζουν, ενώ οι εργαζόμενοι επιθυμούν ο εργοδότης τους να αντικατοπτρίζει τις προσωπικές τους αξίες. Επιπλέον, οι ρυθμιστικές αρχές, όπως η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ και η Ευρωπαϊκή Ένωση, κωδικοποιούν πλέον ενεργά τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων για θέματα ESG στο νόμο.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΟΤΡΑΠΕΙ ΤΟ GREENWASHING;

Πώς μπορούν λοιπόν οι εταιρείες να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη των εκθέσεων για θέματα ESG για τα ενδιαφερόμενα μέρη τους, ελαχιστοποιώντας ταυτόχρονα τους κινδύνους των ισχυρισμών περί greenwashing;

Είναι απαραίτητη η καθιέρωση εσωτερικών ελέγχων για τα δεδομένα ESG και την υποβολή εκθέσεων για κάθε εταιρεία. Οι εσωτερικοί έλεγχοι περιλαμβάνουν συστήματα, πολιτικές και διαδικασίες που διασφαλίζουν την αξιοπιστία των δεδομένων και των δημοσιοποιήσεων. Καλύπτουν τον πλήρη κύκλο της διαχείρισης, συγκέντρωσης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων για θέματα ESG. Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει οι εταιρείες να χρησιμοποιήσουν διαλειτουργικές αξιολογήσεις, όπως για παράδειγμα από δικηγόρους, από την εκτελεστική διοίκηση, αλλά και εν γένει από το διοικητικό συμβούλιο ή την επιτροπή που επιβλέπει τα θέματα ESG, από τους επενδυτές και από τον οικονομικό διευθυντή.

Επίσης, είναι σημαντικό να λάβει χώρα η σύγκριση των δημοσιοποιήσεων που κάνει η εταιρεία σε σχέση με τις δημοσιοποιήσεις των ανταγωνιστών της, προκειμένου να εντοπίσει τις διαφορές και να ευθυγραμμιστεί με τα ευρέως χρησιμοποιούμενα πρότυπα βιωσιμότητας και τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν συγκεκριμένους κλάδους.

Εάν μια εταιρεία δεν είναι σε θέση να το ολοκληρώσει αυτό με ίδιες δυνάμεις, τότε θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο συνεργασίας με εξωτερικούς συμβούλους. Υπάρχουν όλο και περισσότεροι πάροχοι υπηρεσιών που αποκτούν διαπιστευτήρια στον τομέα αυτό. Για την επιλογή του συμβούλου, θα πρέπει να εξεταστεί αν ο σύμβουλος μπορεί να βοηθήσει στα εξής:

- Δημιουργία στρατηγικής και προγράμματος για θέματα ESG
- Βελτίωση αξιολογήσεων για θέματα ESG
- Διαχείριση κινδύνων ESG και συμμόρφωση
- Ενίσχυση του εμπορικού σήματος και αύξηση των εσόδων
- Βελτιστοποίηση κόστους για την επίτευξη των στόχων ESG
- Απόκτηση πρόσβασης σε βιώσιμες χρηματοδοτήσεις και επενδύσεις

Ακόμα και με ορθούς εσωτερικούς ελέγχους, η διασφάλιση από τρίτους - γνωστή και ως πιστοποίηση - καθίσταται αναγκαία εγγύηση για την ανεξάρτητη αξιολόγηση των δημοσιοποιήσεων και, ως εκ τούτου, για τον μετριασμό του κινδύνου greenwashing. Η διασφάλιση δεν είναι καινούργιο εργαλείο καθώς αποτελεί εδώ και χρόνια απαραίτητο συστατικό στοιχείο της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Τώρα όμως υπάρχει μια αυξανόμενη ανάγκη για προσαρμοσμένη εξειδίκευση και γύρω από τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών, εφαρμόζοντας την ίδια αυστηρότητα της διασφάλισης στις εκθέσεις για θέματα ESG και βιωσιμότητας. Η διασφάλιση από τρίτους περιλαμβάνει:

- Προσδιορισμό των παραγόντων ESG που θα πιστοποιούνται - γνωστός ως καθορισμός του πεδίου εφαρμογής.
- Αξιολόγηση του σχεδιασμού και της αποτελεσματικότητας των ελέγχων επί των σχετικών δεδομένων και δημοσιοποιήσεων.
- Εκτέλεση διαδικασιών για την αξιολόγηση της ακρίβειας και της πληρότητας αυτών των δημοσιοποιήσεων.
- Λήψη υπόψη των απαιτήσεων δημοσιοποίησης των πλαισίων για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας που έχει επιλέξει να χρησιμοποιήσει η επιχείρηση.

Η λήψη διασφάλισης από τρίτους δεν είναι επί του παρόντος υποχρεωτική. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ευρωπαϊκή οδηγία CSRD για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες θα απαιτήσει από περισσότερες από 50.000 ευρωπαϊκές εταιρείες και μη ευρωπαϊκές εταιρείες με σημαντική δραστηριότητα στην ευρωπαϊκή αγορά να αποκτήσουν περιορισμένη διασφάλιση από τρίτους για τις μετρήσεις βιωσιμότητας από το 2025.

ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ :

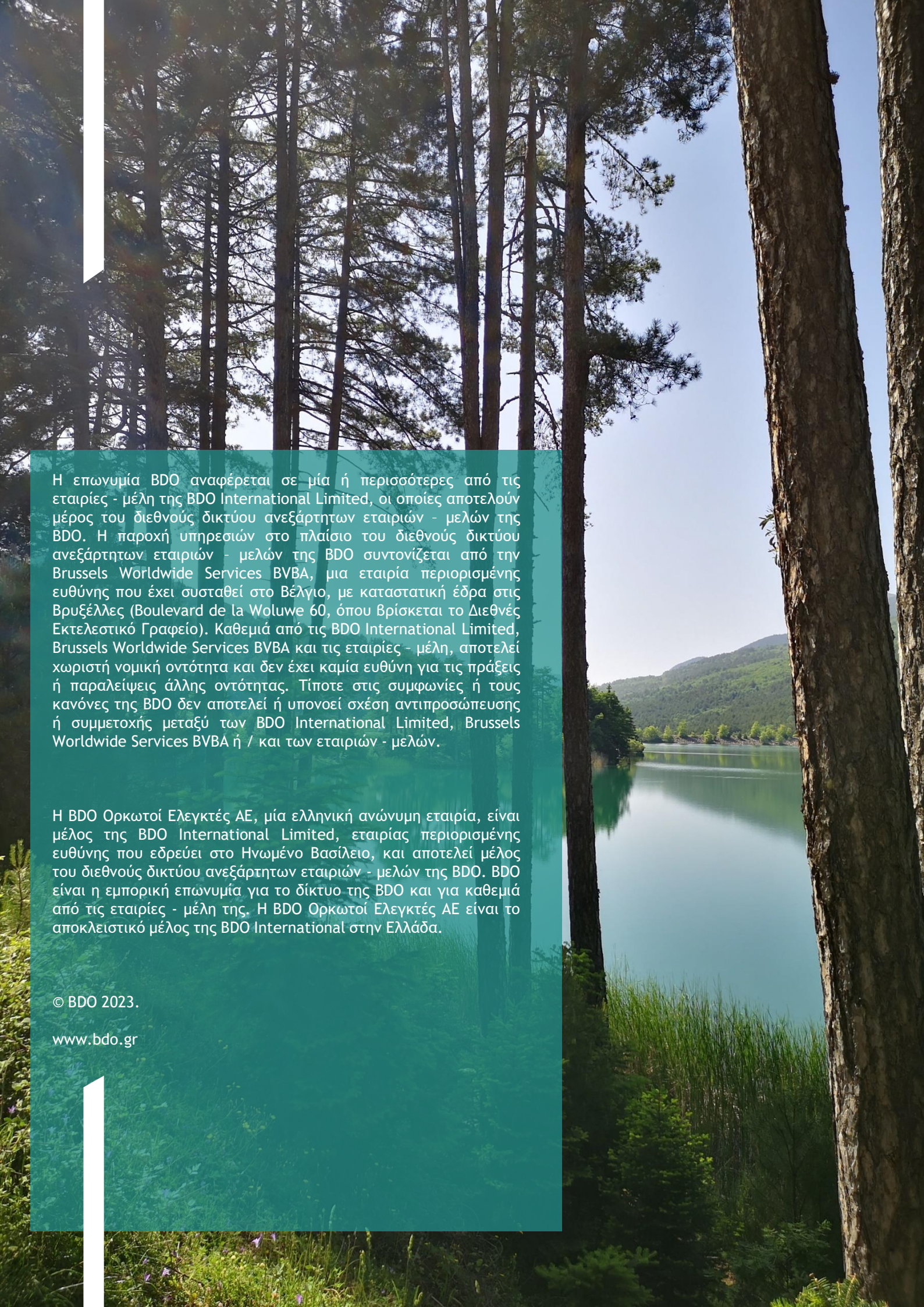
Για περισσότερες πληροφορίες και καθοδήγηση σχετικά με τη βιωσιμότητα, ανατρέξτε στη ιστοσελίδα της BDO Global (<https://www.bdo.global/en-gb/microsites/ifrs/resource-library?tag=sustainabilityreporting>).

Κλεοπάτρα Καλογερόπουλου
International Liaison Partner
CPA, ACA, CICA
Τηλ: 211 103 2000
Email: kkalogeropoulou@bdo.gr

Χριστίνα Καλογερόπουλου
Head of Legal Department
Τηλ: 211 103 2000
Email: ch.kalogeropoulou@bdo.gr

Η επωνυμία BDO αναφέρεται σε μία ή περισσότερες από τις εταιρίες - μέλη της BDO International Limited, οι οποίες αποτελούν μέρος του διεθνούς δικτύου ανεξάρτητων εταιριών - μελών της BDO. Η παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο του διεθνούς δικτύου ανεξάρτητων εταιριών - μελών της BDO συντονίζεται από την Brussels Worldwide Services BVBA, μια εταιρία περιορισμένης ευθύνης που έχει συσταθεί στο Βέλγιο, με καταστατική έδρα στις Βρυξέλλες (Boulevard de la Woluwe 60, όπου βρίσκεται το Διεθνές Εκτελεστικό Γραφείο). Καθεμία από τις BDO International Limited, Brussels Worldwide Services BVBA και τις εταιρίες - μέλη, αποτελεί χωριστή νομική οντότητα και δεν έχει καμία ευθύνη για τις πράξεις ή παραλείψεις άλλης οντότητας. Τίποτε στις συμφωνίες ή τους κανόνες της BDO δεν αποτελεί ή υπονοεί σχέση αντιπροσώπευσης ή συμμετοχής μεταξύ των BDO International Limited, Brussels Worldwide Services BVBA ή / και των εταιριών - μελών.

Η BDO Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ, μία ελληνική ανώνυμη εταιρία, είναι μέλος της BDO International Limited, εταιρίας περιορισμένης ευθύνης που εδρεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο, και αποτελεί μέλος του διεθνούς δικτύου ανεξάρτητων εταιριών - μελών της BDO. BDO είναι η εμπορική επωνυμία για το δίκτυο της BDO και για καθεμία από τις εταιρίες - μέλη της. Η BDO Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ είναι το αποκλειστικό μέλος της BDO International στην Ελλάδα.

© BDO 2023.

www.bdo.gr